

Měl to být příjemný den uprostřed charitativní akce uprostřed válečných let. Arthur Rowe měl alespoň taková odpoledne s tom-bolami, houpačkami a věštkyňami spojena s příjemnými vzpo-mínkami. Tentokrát se však všechno odehrálo jinak. Stačí jedna nezáměrně vyřčená věta, jedna návštěva u tajemné kartářky, jeden vynikající nenáhražkový dort – a život nenápadného muže se mění od základů: oslovují jej neznámí muži s neodbytnou touhou získat jeho dort, záhadná návštěva se jej pokusí otrávit a po velkém náletu na Londýn dokonce Rowe ztratí paměť...

Graham Greene (1904–1991) založil svůj příběh Ministerstvo strachu (Ministry Of Fear) na dokonale propracovaném systému vrstvení událostí současných i minulých tak, aby před čtenářem (a v případě našeho vydání též před posluchačem) vyvstával po-stupně obraz těžko prostupné sítě špionážní mašinerie, kterou te-prve s nasazením veškeré energie a odvahy hlavní hrdina překoná a dostane se k jádru veškerých záhad, které ho jednoho odpoledne obklopily. Roweovo pátrání je navíc komplikováno jeho dávným proviněním – zabil svou milovanou ženu. Byly však shledány nato-lik polehčující okolnosti, že místo tvrdého trestu absolvoval pouze pobyt v psychiatrické léčebně; i ten jej však poznamenal – armáda o něj v době nejvyššího ohrožení vlasti nemá zájem. Právě podivná historka s dortem, vyhraným v ještě podivnější tombole, však pomůže nesmírně osamocenému Arthurovi získat naději na plno-hodnotný život a snad i štěstí.

Greene svůj příběh, vydaný roku 1943, vystavěl na dokonalé znalosti státní mašinerie (pracoval několik let na ministerstvu zahraničí), zároveň popustil uzdu fantazii a vybavil německé špiony arzenálem spíše filmovým než reálným. Román zaujal natolik, že již v roce 1944 vznikla jeho filmová adaptace pod režijním vedením německého emigranta Fritze Langa v hlavní roli s Rayem Millandem. Československý rozhlas nastudoval Ministerstvo strachu celkem dvakrát. První inscenace vznikla v roce 1968 (režie Jan Berger) a roli Arthura Rowea hrál tehdy Ilja Racek. My vám však přinášíme novější, třídílnou realizaci, kterou v roce 1991 natočil tentýž režisér, ovšem v hlavní roli s Radoslavem Brzobohatým (Ilja Racek tentokrát hraje postavu majora Stonea).

Nezbývá než vám popřát příjemně napínavý poslech – a předat slovo Jiřímu Valjovi, jehož překlad byl použit v obou rozhlasových adaptacích: „Greenův hrdina tak často bolestně a poraněně tíhne k samotě, a přece cítí, že nemůže zůstat sám, nemůže se zříci podílnictví a odpovědnosti na dějinách světa a musí vylézt ze svého doupěte... Arthur Rowe zapomněl při výbuchu pumy na polovinu svého života, ale právě to ho vyprovokuje k nástupu do dalšího boje přímo z odrazového můstku té první a lepší poloviny, dychtivého a nenahledaného jinošství, nezdeptaného žádnou tragédií ani zkla-máním, neochočeného kompromisnictvím dospělého člověka. Jaké úžasné podobenství nejen pro válečné Londýňany, ale i pro všechny nové a čínorodé lidské rozběhy.“

PŘEMYSL HNILIČKA